

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26, najnižja 16,8 stopinj, zračni tlak 1013,5, veter 4 km jugovzhodni, vlaga 88 odstotkov, nebo poloblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinj.

Javnost ni zadosti obveščena o izkoriščanju milijardnih vsot

Do 31. marca letos je komisija, ki upravlja sklad, izdala skupno okoli deset in pol milijard lir posojil

Podatki o delovanju rotacijskega sklada so dokaj nepopolni in ne dajejo prave slike o delovanju tega pomembnega gospodarskega instrumenta na tržaškem in goriskem področju. Pred leti je komisija, ki upravlja sklad, redno sklicala tržaške novinarje in jim uradno sporočala potrebne podatke, ki katerih je bilo razvidno stanje, vsaj v grobih oblinah. Sedaj se to ne dogaja več in prihajajo v javnost nepopolni podatki na osnovi katerih so upravičene razne pritombe in kritike.

Po teh zadnjih objavljenih podatkih je sedanja komisija, ki upravlja rotacijski sklad, izdala do 31. marca posojil v skupni vrednosti okoli deset in pol milijard lir, odnošna za milijard 440 milijonov v Trstu in za dve milijardi 984 milijonov v Gorici. Tem sredstvom bi bilo treba vključiti še tri milijarde 331 milijonov lir, ki so jih odobrili pred 31. decembrom 1956 in ki ne spadajo v okvir delovanja omenjene komisije, ki pa spadajo v okvir rotacijskega sklada.

Iz istega poročila je razvidno, da je prejelo 42 iz obstoječih industrijskih podjetij v Trstu za modernizacijo in obnovo naprav skupno štiri milijarde 207 milijonov lir posojil. Na prvem mestu je kemična industrija (predvsem celulozna Aquila) z dvema milijardama 103 milijoni lir, sledijo brodarji s 680 milijoni lir, ladjedelnice s 625 milijoni lir, hoteli s 354 milijoni lir, tekstilarska industrija s 242 milijoni.

Glede novih industrijskih podjetij je za govorja na tržaškem področju o 16 podjetjih, ki so prejela tri milijarde 233 milijonov lir. Največja posojila se nanašajo na električno industrijo, kjer sta dve družbi prejeli skupno eno milijardo 160 milijonov lir, ena ena tekstilna eno milijardo in pol, nato tri gradbena podjetja 222 milijonov, tri železarska 165 milijonov itd.

Iz navedenega je razvidno, da so levi del sedanjih posojil iz rotacijskega sklada prejela podjetja, ki so že obstajala na našem področju in med njimi predvsem velike čistilnice mineralnih olj, med katerimi je prav največja, ki jo upravlja Italijanska koncerna. V Trstu v Milan in se je tako v njej stalno zaposlena delovna sila celo znižala, saj je bilo v obeh čistilnicah v Trstu zaposlenih 1958. leta 992 delavcev, uradno in v dolžnem osebja in je 1955 ob koncu leta 1959.

Prav v zvezi s temi posojili pa so bile izrečene najostreje kritike na sedanja delovanja, saj sredstva rotacijskega sklada in na politiko izdajanja posojil obstoječim financiranjem sredstvom, ki so prejetimi obseznimi posojili ne zaposile niti enega novega delavca.

Pa tudi druge uporabljenega sredstva bi potrebovala podobne obrazložitve. Tako na primer navaja neuradno poročilo posojila izdana brodarjem, kar ni — kot je bilo do sedaj znano — spadalo v pristojnost rotacijskega sklada. Pa tudi obsežno posojilo ladjedelnici industriji ni povsem razumljivo, saj bi moralo predvideti vložitev preko ene milijarde lir kapitala, v zadnjem odzivu pa je bilo, da gre za privatna tržaška ladjedelnice, ki temeljito obnovila svojih naprav, državne ladjedelnice pa v nobenem primeru ne pridejo v poštev pri delovanju rotacijskega sklada.

Največjo skrivnost pa predstavljajo posojila izdana električni industriji. Gre za dve družbi, ki sta prejeli čez eno milijardo lir, vendar uradno pa ni znano, da bi v Trstu gradili kako novo termično električno centralo, z izjemo raziskave termoelektrne podzolja Aquila, ki pa seveda služi za notranje potrebe podjetja, in manjšega elektrohebnega podjetja v industrijskem pristanišču.

Omenjene kritike so bile izrečene na enem izmed zadnjih seštevov, ki so jih izdala žetkega gospodarstva, kjer so tudi poudarili, da je v primerjavi z izdanimi sredstvi bilo ustvarjenih zelo malo novih delovnih mest in med drugimi primeri, ki so jih izdala, je bilo 15-20 milijonov lir za zagotovitev enega delovnega mesta. To je nedvomno zelo visoka številka, ki bi bila upravičena edino v izredno modernih obratih in ki ne odganja primerjave s podobnimi pobudami v drugih pokrajinah v Italiji. Tako računajo, da osvoji izkušenj blaginje, za Jug, da je bilo tam potrebnih povprečno po 7 milijonov lir na delovno mesto, pri novih podjetjih in po 5 milijonov lir pri podjetjih, ki so se razširila in modernizirala naprave.

Na te kritike odgovorili

Stavka učnega osebja inštituta za atomsko fiziko

Za sedaj je bila stavka prekinjena, ker je vlada določila nekaj kreditov za te važne zavode

Tudi v Trstu so včeraj stavkali uradni inštituti profesorji in asistenti — skupno okoli 40 oseb — tržaškega centra vesedržavnega inštituta za atomsko fiziko, kot so stavkali znanstveniki po vsej Italiji, ker država ne daje potrebna sredstva niti za normalno poslovanje teh pomembnih znanstvenih ustanov. Stavko so prekinili v zvezi s vestjo, da so dali v ta namen prvi krat, v kateri naj vsaj zagotovo največje vrzeli. Seveda pa s tem vprašanje ni urejeno.

Opozorili županstva

Županstvo opozarja občane, naj ne jedo ostrig in morskih školj, ki prihajajo iz poškodovanih ostrig in školj, ker preči zlasti poletni nevarnost, da zbolijo za črevesnimi boleznimi. Zaradi tega se ne smejo kupovati ostrig in morskih školj, ki jih pobirajo ob obrobju, pomolih, valomih in z ladijskih bokov, niti ne neposredno pri ribičih ali branjevih.

Občinski higijenski urad pa

Turistični promet našega področja v številkah

V prvih šestih mesecih letos 20.000 nočnin več kot lani

Skupno so v tržaških hotelih zabeležili 370.000 nočnin domačih in tujih turistov - Zelo ugodni podatki za mesec junij

Ceprav se je zdelo, da bo letošnje število turistov, ki so ustvarili ali ki potujejo skozi naše mesto v primerjavi z lanskim letom padlo, nam potrditve iz leta 1959 kažejo, da je bilo v letošnjem letu kakih 20.000 nočnin več kot v istem času lanskega leta. Skupno je namreč prenočevalo v našem mestu 370.000 domačih in tujih turistov.

Turistična sezona se praktično začne junija, ko gre do dopust ljudje, ki v poletnih mesecih ne morejo izkoristiti počitnic in pa seveda oni, ki gledajo na cene: znano je, da so cene izven glavne turistične sezone nižje, v nekaterih krajih celo do 50 odstotkov. Zato so zlasti za namizni podatki o turističnem prometu za mesec junij v tržaških hotelih, gostilnah in penzionih, ki je v letošnjem juniju prenočevalo skupno 39.907 oseb, med njimi 23.119 domačinov in 16.788 tujcev. Če to število primerjamo z lanskim junijem, lahko ugotovimo, da se je v letošnjem juniju turistični promet, precej povečal, saj so lani zabeležili 35.997 nočnin, od česar 20.763 nočnin domačinov in 14.834 nočnin tujih turistov. V letošnjem juniju je bilo torej približno 4.300 nočnin več kot juniju lanskega leta.

Zanimivo je, da se je v letošnjem juniju močno povečal promet avstrijskih turistov, ki so v letošnjem juniju zabeležili rekordno število: 3.795 nočnin, medtem ko so v istem mesecu lanskega leta zabeležili le 1.789 nočnin. Tako so se Avstriji v letu junij tujih turistov povečali na prvo mesto, sledijo Jugoslavi (2.816 nočninami), Nemci s 1.882 nočninami, Američani s 1.731, Angleži s 1.344 nočninami, potem pa pridejo na vrsto Francozi, Švicarji, Holananci in drugi.

Omeniti moramo, da v tem številku niso videti nočnin ne v zasebnih sobah, »campingih«, mladinskim hotelom itd. Zato je turistični promet v letošnjem juniju in sploh v prvem šestmesečju tekočega leta vsega upoštevanja vred. Ne smemo namreč pozabiti, da je na razvoj turizma in prometa v turizmu v Evropi sploh — vplivalo nekaj negativnih faktorjev, predvsem od neke mere napet politični položaj, zlasti v mesecu maju, potem pa seveda izredno slabe vremenske prilike v zadnjih dveh mesecih. Poročila iz raznih bližnjih in oddaljenih turističnih središč pričajo, da je turistični promet v tem letu nadoval, kar pomeni, da predstavlja Trst eno od redkih izjem.

Ob tej priložnosti moramo ponovno ugotoviti, da predstavlja Trst v turističnem prometu le prehodno točko. To nam potrjuje tudi dejstvo, da so bili hoteli v Sesljanu, Devinu in na barkovlanski obali doslej le slabo zasedeni, medtem ko je bil toliko večji promet v mestnih hotelih. Čeprav pokrajinska turistična ustanova stremi za tem, da bi z državo in zasebno iniciativno dvignila ozonoma izboljšala turistične naprave na našem področju, kar je nedvomno pravilno, pa bo vendarle treba posvetiti več pozornosti prehodnim turistom, ki zaradi velikega števila

Danes, SREDA, 13. julija
Dragan
Sonce vzhaja ob 4.27 in zahaja ob 19.54. Dolžina dneva 15.27. Vzhajanje ob 22.46 in zahajanje ob 10.02.
Jutri, CETREK, 14. julija
Franc

KINO

Fenice 16.00 »Steza masčevanja«.
Excelsior 16.00 »Absalon, bombe in ženske«.
Filodrammatico 16.00 »Svetolupski grafičar«.
Grattacielo 16.00 »Parada veselij«.
Supercinema 16.00 »Skrivna trdjava«.
Arcobaleno 16.00 »Vitezji častil«.
Aurora 16.30 »Čin Rdečega gušarja«.
Lex Barker in Silvia Lopez.
Alhambra 16.30 »Vikarjat se ne umre«.
Garibaldi 16.30 »Kako priti do milijonarja«.
Cristallo 16.30 »Vera Cruz, tehničar«.
Impero 16.30 »Divja Arktika«.
Lisla 16.30 »Rebeka«.
Moderne 16.00 »Tip ženske«.
Massimo 16.30 »Ujetnik Zende«.
S. Granger, tehničar.
Vittorio Veneto 16.00 »A doppla mandata«.
A. Lusidi, tehničar.
Marconi 16.30 »Rommel ključ Kalro«.
Savona 16.00 »Izdajalci z Vojminga«.
Odeon 16.00 »Zivale je samica«.
Astro 16.30 »Serijska«.
U. To gnazzi, T. Pica.
LETTI KINO
Marconi 20.15 »Glej zgoraj«.
Garibaldi 20.15 in 22: Gled zgoraj.

IZLETI

IZLET SPDT
Opozarjamo že sedaj, da pride SPDT tudi letošnje planinske izlete za veliki smaren v soboto, dne 13. v noč 14. in v ponedeljek 13. avgusta v Trento, kot izhodišče za izlete na Vršč, Javovce, Kriške vode, Triglav, Bavski Grinavce.

IZJESKA PROSVETA
Odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo v petek 15. julija t.l. ob 18. uri na sedežu v U. Gleda št. 9.11.

PROSVETNO DRUŠTVO ALTO GRUENA
v Nabrežni obvešča svoje članstvo, da je društvena šolnica odprta vsako sredo in soboto od 28. do 23. ure

RAZNA OBVESTILA

Narodna in študentska knjižnica v Trstu bo zaprta od 11. julija do 11. avgusta t.l.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes ob 20. uri Metro film

CILJ BUTTERFLY
(Obiettivo Butterfly)
V glavni vlogi RAY MILLAND

Iz sodnih dvoran

Amnestija je rešila žensko Kije okradla svojega ljubimca

Ukradla sta motor, ker se jima ni dalo iti peš do doma

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschni, se morala zagovarjati včeraj 37-letna Carolina Piccolomini iz Ulice Piccolomini 15. Ženska so dolžili, da je od novembra 1957 do marca 1958 ukradla 30.000 lir in en prstan iz platine z briketi, vreden 600.000 lir, Miris Consoliju, s katerim je skupaj živela v istem stanovanju. Pri tatvini se je poslužila ključev, ki jih je nezakonito odvzela lastniku. Nadalje so dolžili Prodanovo, da je v razbojni maj-julij 1958 ukradla Consoliju s tem, da mu je obljubila, da bo odkupila prstan, ki ga je bila zastavila v javni zastavilnici. Verjetje tji njeni obljubi, ji je Consoli izročil še naslednjih 61.000 lir.

Sodišče je spoznalo Prodanovo za krivo, s katerim se tice prve obtožbe ter jo obsodilo na 9 mesecev zapora in 7.000 lir globe. Kazen so ji pomilostili, ker je bila dolga leta v sodišču odoščila, da ne uvede kazenskega postopka zaradi amnestije.

Mario Consoli, ki je sicer italijanski državljani, a živi navadno v Turčiji, je spoznal Prodanovo v juliju 1956, leta traveval z njo intimo razmerje. V oktobru istega leta je Prodanova vrnila iz bolnišnice ter prišla k njemu domov. Izjavila je, da noče več živeti pri svoji sestrji, ter da je pripravljen, da jo sprejme. Sodišče je sprejelo njeno prošnjo, toda že koncem istega meseca je opazil, da so mu iz listnice izginili trije bankovci po 10.000 lir. Vprašal je Prodanovo, če ji je prstan ona vzele in ta je priznala. Rekla je, da je vzele prstan, ker je bila brez sredstev. V Consoliju se je poridil sum, da je morda njegova prijateljica vzele vse svoje denarje. Pregledal je vse svoje imetje in opazil, da manjka prstan. Tudi v tem primeru je Prodanova priznala, da ga je vzele. Opravičevala se je pa, da je to storila v želji, da bi ji prijetelj ne zapustil. Nato sta se dogovorila, da ji bo Consoli daroval določeno vsoto denarja in denar za odkup prstana iz zastavilnice. Dejansko ji je izročil najprej 420 tisoč, potem še 180 tisoč in končno 15.000 lir. Ženska pa je v naslednjih dneh izginila iz Trsta, češ da je njen mož, od katerega je ločena, bil žrtve nekega incidenta v Milanu. Nato se je vrnila in se je odzvala Consoliju, da jo bo odkupila prstan. Nekaj dni kasneje pa je njena sestra telefonirala Consoliju, da njena sestra ne bi pristala na obljubo. Tako je bil dolžil, da jo je prijel ob vratih.

Pred istim sodiščem se je včeraj zagovarjal tudi 20-letni Bruno Bottan od Spodnje Magdalene 756, ki je bil obtožen, da je ukradel skupaj z motorom, 250 lir. Nedeljska letno 1440, politen 720, četrtletno 360 din — Pošni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska 11-5374 — Za FRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalnem bankei Ljubljana 600/103-375 ki v Ljubljani

Položitev temeljnega kamna stavbe laboratorija za higieno in profilakso

To bo prva ustanova te vrste v Italiji - Za to novo delo je vladni komisariat določil 110 milijonov lir

Danes ob 10. uri bodo položili na pobudo pokrajinske uprave temeljni kamen nove stavbe laboratorija za higieno in profilakso. Zgraditev novih prostorov za to ustanovo, ki skrbi za zdravje prebivalstva, bo vsekakor ugodno odjeknila med javnostjo, saj je ta ustanova prva te vrste v Italiji. Ravno v Trstu je bila leta 1826 izvršena prva higienska profilaktična analiza na zahtevo prof. fizika, ki sploh ne ustrežajo sedanjim zahtevam. Ti prostori so pri Magdaleni in v Ulici Canavara št. 2. Novo delo je omogočil vladni generalni komisariat, ki je določil zanj 110 milijonov lir v gospodarskem načrtu izrednih javnih del za finančno leto 1955-1956. Laboratorij bodo sezidali na zemljišču s 1.224 kv. m površine med ulicama La Marmora in Veruda, ki ga je kupila pokrajina od države za 13 milijonov lir. Načrte je izdelal oddelk javnih del pokrajine, Laboratorij bo imel obliko črke T in bo sestavljen iz dveh zgradb: ena bo služila za urade in pritlikline, druga za laboratorije. Prva zgrada bo zavela 315 kv. m površine in bo vsebovala kletne prostore, visoko pritličje, prvo in drugo nadstropje. V kletnih prostorih bodo nameščeni vodovodni in odvodni sistem, za svrhu: ti prostori bodo imeli tudi poseben vhod. V visokem pritličju bo vhodna veža iz Ulice Lamarmora kakor tudi vsi uradi zdravniško - mikrografskega oddelka, ambulatorij proti pasji steklini, in ambulatorij za zdravstvene preiskave. V prvem nadstropju bo do uradi kemičnega oddelka, v drugem nadstropju pa bo do skladišča tega oddelka. Zgrada bo razpolagala tudi z dvigali. Vhodni bodo urejeni tako, da ne bo občinstvo nič motilo delo laboratorijev in delovanja oddelkov sploh.

Druga zgrada bo zavzemala 315 kv. m površine in bo vsebovala pritličje, ter prvo in drugo nadstropje. V pritličju bodo centrala za ogrevanje prostorov, garaža, skladišča, delavnica, hlev in skladišče za krmo. V prvem nadstropju bodo laboratoriji in uradi zdravniško - mikrografskega oddelka, ambulatorij kemičnega oddelka. Obe zgradbi bosta povezani med seboj s hodnikom. Laboratoriji bodo ločeni od uradov.

Ko bodo novi prostori zgrajeni, bo prebivalstvo razpolagalo z modernim higijenskim laboratorijem, ki bo sodobno opremljen in ki bo razpolagal z visoko kvalificiranim osebja. Te osebe bo reševalo higijenska in prehranska vprašanja po sodobnih vidikih, nanj pa se bodo lahko obračale tudi razne gospodarske ustanove.

Sinoči ob 20.45 so v mrtvašnico splošne bolnišnice pripeljali truplo 64 let starega človeka, ki je spadal v italijansko vojsko, ki se je v svojem stanovanju obesil. Vzrok, zaradi katerih si je Zotti vzel življenje, niso znani.

O Prefektu Gino Palutan, šef tržaškega policije, za javno in odno pri notranjem ministru, je včeraj prisotnoval na občini seji občinske službe za javne odnose. Seje so se udeležili župan, odbornik Venier in generalni tajnik.

Izrebrani sliki

V občinski umetnostni galeriji je bila 11. t. m. loterija, vde v začetku avgusta.

Po podatkih občinskega matičnega urada

Gibanje prebivalstva v drugem trimesečju

Matični urad tržaške občine sporoča naslednje podatke o gibanju prebivalstva v drugem trimesečju 1960.

Rodilo se je 766 otrok; od teh 715 zakonitih in 51 nezakonitih; 726 se jih je rodilo v bolnišnicah ali v kliničnih, 40 pa na doma. Lani v istem trimesečju se je rodilo 772 otrok, torej 6 več; od teh 720 zakonitih, 52 nezakonitih; 713 v bolnišnicah in kliničnih, 59 doma.

Umrlo je 721 ljudi, kar pomeni, da je znanal v teh treh mesecih prebivalstvo za 45 enot, 688 ljudi je umrlo na ravne, 33 pa na nasilne smrti. 529 jih je umrlo v bolnišnicah, 171 doma, 21 pa drugod. Lani jih je v istem razdobju umrlo 760, kar je 39 več kot letos. 719 jih je umrlo na ravne, 41 pa na nasilne smrti. 547 jih je umrlo v bolnišnicah, 178 doma, 35 drugod.

Porok je bilo v drugem trimesečju letos 510, od katerih 463 cerkvenih in 17 civilnih. Od cerkvenih porok jih je bilo 489 katoliških, 4 pa po drugih obredih.

V istem času lani je bilo 475 porok, to je 35 manj kot letos. Od teh jih je bilo 463 cerkvenih in 12 civilnih.

Kot vidimo, je bilo letos v primerjavi z lani le neznatno manj rojstev, precej več porok in precej manj smrtnih primerov.

Obiski pri županu

Včeraj je obiskal župana dr. Franzila polkovnik Giuseppe Barbaro, novi poveljnik inspektorata straž, javne varnosti Turinjskega kraja. Župan se je z gostom prsično razgovarjal.

Senator Ponti se je pridružil pobudi slikarske nagrade »Duino«

Senator Giovanni Ponti, izredni komisar beneške »Biennale«, je sporočil princu della Torre e Tasso, da se pridrujuje pobudi mednarodne slikarske nagrade »Duino«. Senator je poudaril, da ta pobuda zelo koristi spoznavanju moderne umetnosti.

Kino na Gradinah

predvaja danes 13. in jutri 14. julija z začetkom ob 18. uri in ob 20.30 na prostem film

Razprava o temi: »Žena, delo in družina«

Gospe imajo najrajši mambo

(Le signore preferiscono il Mambo)

«SUPERCINEMA PRINCIPE»

Tel. 41-434

MEDNARODNI PREGLED FILMSKE UMETNOSTI

SREDA, 13. JULIJA

CETREK, 14. JULIJA

PETEK, 15. JULIJA

SOBOTA, 16. NEDELJA 17., PONEDELJEK 18. JULIJA

ZADNJE VELIKO DELO INGMARA BERGMANA

Trj nagrade na XX. festivalu v Benetkah: Za najboljšo režijo, za najboljši tuj film, za poetično originalnost.

TOREK, 19. JULIJA

OD SREDE 20. JULIJA

HOJA PO PARIZU

INDIJA

ROSELLINIJA

ALBERTA

ROSELLINIJA

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-IL
TELEFON 93-908 IN 94-638
Poštni predel 869

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-IL —
Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak nam v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, mesečni 250 din. Nedeljska letno 1440, politen 720, četrtletno 360 din — Pošni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska 11-5374 — Za FRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalnem bankei Ljubljana 600/103-375 ki v Ljubljani

NAROCNINA
Mesečna 480 lir — Vnaprej: četrtletna 1390 lir, polletna 2590 lir, letna 4980 lir — Nedeljska števila mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečna 250 din. Nedeljska letno 1440, politen 720, četrtletno 360 din — Pošni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska 11-5374 — Za FRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalnem bankei Ljubljana 600/103-375 ki v Ljubljani

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO

Tiska Tiskarski zavod ZTT
Trst

Tiska Tiskarski zavod ZTT
Trst

Tiska Tiskarski zavod ZTT
Trst

